

Jorgo Bllaci

BIBLIOTEKA

BJH-1
B68

Epika
e
trëndafilave
POEZI

844-1
368

Jorgo Bllaci

Redaktor
FERRIL JORGONI

Piktor
MAKSI HAKHISTAJI

Epika e trëndafilave

Poezi
Agim Shahu

SHKURT
45667

SHTËPIA BOTUESE
«NAIM FRASHËRI»

LULET E MITURISË

Këto lule të egra i kam mbledhur
Maleve të jugut, që dikur
Foshnje këmbëzbathur i kam bredhur,
Kur thërrmonin gjylet shkëmb e gur.

Male ka dhe gjetkë e mbase kanë
Madhështi më shumë, apo blerim,
Po për sytë e shpirtin tim nuk janë
Kurrë si ata të jugut tim!

Nuk e di, po edhe vetë stralli
N'ato vise duket sikur flet!
Për një shkrep të tyre të merr malli,
Për një rrjedhëz zajeve tek shket!

Le pastaj po të kujtosh këmborët,
apo culën, tek me mall kumbon
Majave, kur nis e shkrin dëbora
Dhe në shpate bari mugullon!

N'atë vllug mahnitës gjelbërimi,
Kaçja e manushaqja çel kudo...
Këto lule sot, këto kujtime,
Nisa t'i këpus me mall ndër to,

Edhe duke i mbledhur me ngadalë
Tufëz të kjo këngë, s'di se si
Gjendem befaz shtegut të një mali,
Midis shkrepash, z bathur përsëri...

Ec e ec e dal te një bregore.
Disku i hënës para më ndriçon,
Kurse gjyshja pas, me shkop në dorë,
Herë a herë ndalet e gulçon,
Duke sharë e nëmur nëpër dhëmbë
Muhedin Nivicën faqezi.

Që ka ngritur një tabor më këmbë
Për një plakë grua e një fëmi.
Kurse unë qesh me vete e mburrem
Që më ndiqka, me dyfek në krah,
Goxha kumandari, deli burrë,
Me një goxha sorrë në qylah!

Ecim, ecim. Ku mbaron kjo rrugë?
Gurë, shkrepë. Më së fundi, pyll.
Lart mbi lisa befaz ngrihet muga,
Synë e shndritshëm hënzës ia mbyll.
Unë, aherë, duke vërshëllyer,
Nis e shpik avaze një nga një

(Veten, domosdo, për të gjënjyer,
Që jam trim e frika nuk më zë).

Pyll sërish. Pas pak diku pushojmë.
Bëj të fle, po gjumi nuk më vjen,
Ndonse plumb qepallat më rëndojnë,
Ndonse shtatit prehja m'i pëlqen.
Edhe gjyshja s'fle e më të rrallë
Psherëtin e pëshpërin diçka...

— Nëno, — i them, — tregomë ndonjë
prallë,

Nga ato me trim e me pasha! —
Ajo ngrihet, doçkëzën e butë
Ëmbël nëpër flokë ma kalon,
Pa më merr në prehër e me futën
Shpatullat e brishta m'i mbulon,
— Ata trima, — thotë, — kanë qenë!
Ndonjë syresh mbase fle këtu...
S'janë pralla, o i vogli i nënës,
Bëmat e të parëve të tu! —

Një zog nate fluturon papritur
Sipër nesh e terri e përpin.
— Ç'qe ky zog? — them unë i çuditur,
— Ndonjë zemër, — gjyshja mërmërin, —
Gjithë zogjtë zemra trimash janë,
Trimash që nuk janë më tani,
Se për këtë vend në luftra ranë,
Kush me kordhë e kush me plumb në gji.

Flij tani! — më thotë...

E qysh aherë

Shpirti im për zogjtë u bë fole.

Ja, përmes ylbereve, pranvera

Vjen plot lule e vallen hedh mbi dhe!

Por kjo festë e madhe e natyrës

S'do të kish, pa zogjtë, asnjë kuptim,

Pa harenë e çirlave të tyre

Nëpër kaltërsinë pa mbarim!

Është malli i miturisë vallë,

Që më zgjon për ta kaq dashuri?

Apo rron atje vërtet e gjallë

Zemra e të parëve të mi,

Zemra e tokës sime?

Tokë e ëmbël,

Tokë e shtrenjtë e mëmëdheut tim!

Ti sikur je veshur me një ëndërr

Edhe syri zor se bën dallim

Ku në ty fillojnë e ku mbarojnë

Caqet e legjendës! Për çudi,

Edhe flladet, lehtas kur kalojnë,

Sikur i magjeps diçka tek ti

E sikur papritur pëshpërisin,

Me të blerta fjalë, gjeth më gjeth,

Vargje rapsodish që të mahnisin,

Po kur zgjohem unë e bëj t'i mbledh,
Ato ikin larg e fluturojnë,
Larg, ku s'kapen dot...

O mëmëdhe!

Mbase veç fëmijë e ngatërrojnë
Jetën me legjendën... Po nga ne,
Ç'është ai që s'ndihet krejt fëmijë
Para teje e nuk të pëshpërit
Çuçurima të ëmbla dashurie,
Mbase miturake, po me shpirt?

Duket moshat caqe kohe s'kanë,
Po lulzojnë tok përbrenda nesh,
Edhe ngaqë janë pranë e pranë,
Midis tyre ngatërrohen shpesh.
Unë e shoh këtë pas kaq vjetësh,
Këngë të qëmoçme kur dëgjoj:
Foshnje, si dikur, e ndiej veten
E më duket sikur i shikoj
Tek nga thellësitë e kohës dalin
Trimat e lirisë e nëpër shteg
Marrin udhën shkrepave të malit.
Unë, këmbëzbathur pas i ndjek.
— Ku po veni, — u thërras, — or trima?
— Krushq, — më thonë, — e që ta marrësh
vesh,
Atje lart ku ndizen vetëtimat

Do ta bëjmë dasmën! —

Unë qesh:

— Qysh u bëka dasma në gremina?

Kë do të martokeni atje?

— Nënë e Benito Musolinit, —

Më përgjigjen, — se e ka të re!

— Pse, nuk paski turk-halldupin hasëm?

Apo s'jeni bilbilenjtë ju?

— Bilbilenjtë; — thonë; — e bëjmë dasëm

Mbi këdo që vjen e shkel këtu!

— Hej! — vikas. Po ku vikama ime

Mes gjëmimit «Para partizan'!»

Bëfas shkrepëtijnë vetëtimat,

Ndizet mali, flaka qiellin çan!

Unë veten sa nuk ha me dhëmbë,

Që s'më marrin dasmash kësisoj!

«Veç të rritem, — them, — nja dy pëllëmbë,

Pa s'i pyes fare, pas u shkoj!»

Po s'arrita dot ta bëja timen:

Shtati deshte vite, s'më kish faj,

Kurse lufta s'priti e veç kujtimet

Më la pjesë nga gostitë e saj.

Duket, koha e gjeti një mënyrë

Për t'ia shlyer pengun shpirtit tim,

Duke i lënë, si shpërblim, detyrën

Këngë për ta kthyer çdo kujtim.

Moshë e trëndafiltë e miturisë,

Shumëkush kthen kryet pas nga ti,

Kur kërkon të shmanget prej hullisë,

Që çan plugu i kohës, se nuk di,
Pa e mbajtur kush gjithnjë për dore,
As ta hedhi hapin...

Po për ne
Ti një gurrë je me ujë bore,
Që na zbret nga majat gjer në re,
Mendje e zemër për të na flladitur,
Lodhjen të na heqësh në çdo çast,
E të na kujtosh se jemi rritur
Jo për t'iu zvarritur kohës pas,
Por t'i prijmë asaj drejt idealit
Që na kanë lënë amanet
T'afërmit e shtrenjtë, që nga mali
S'erdhën më, po zemra na i thërret!
Se ndokujt s'i thamë as «lamtumirë»,
Një të puthur nuk i falëm dot!
Thimjo, o vëllathi im i mirë,
Ku s'të kam kërkuar deri sot!
Kthjellësi e qiellit ndaj agimi,
Bukuri e tij, seç ka diçka
Që më zgjon gjithnjë në zemrën time
Mall për sytë e tu, o im vëlla!
Dhe se si më shkasin krejt papritur
Lotët nëpër faqe, s'e kuptoj,
Ndonse jam mësuar qysh i mitur,
Buzën kur ndiej dhembje, të kafshoj,
Se furi e viteve aherë
Burrëri kërkonte dhe nga ne;
Deri lodrat tona binin erë

Tym baruti. . . Kohë e ashpër qe!

Mituri e brezit tim! Ty radha
S'të erdhi për dyfek e për gjerdan,
Por, duke lulzuar aq e bardhë,
Si shpërthim pranvere në tufan,
Ti u the fashistëve se s'vritet
Kurrë jeta te ky shkëmb mbi det,
Por edhe mes flakësh përtëritet
E përpin në to armiqtë e vet!

O kujtime! O lilje porsi bora,
Rritur ku në rrah e ku në strall!
Bëj t'ju mbledh e prap' më dridhet dora,
Se më zgjoni gjithsecila mall!

Dhëmbjet patët vlagë, apo gëzimet,
Ju për mua jeni krjet njëlloj.
Cilën të këpus për këngën time?
Kë prej jush nga shoqet të veçoj?

Ju nuk jeni lule si të tjerat,
Që t'ju zgjedh për erë e bukuri,
Po sëmbime zemre! Ndaj përherë
Udhën do të marr e do të vi,